

En helt forteller

tekst: peter normann waage

Bestillinger

BOK

Historien om Ruben Gallegos (35) liv på russiske barnehjem er ikke vakker. Men den er en internasjonal bestselger.

- JEG LEVER! svarer Ruben Gallego da Magasinet spør hvordan det går.

Det er ikke like selvfølgelig som for de fleste andre. «Jeg er en helt. Det er lett å være helt. Hvis du ikke har armer eller bein, er du en helt - eller du er død. Hvis du ikke har foreldre, må du stole på dine egne armer og bein. Og være en helt. Hvis du verken har armer eller bein, og du attpåtil lurte deg foreldreløs inn i livet, da er det stopp. Du er dømt til å være helt alle dine dager. Eller krepere. Jeg er en helt. Jeg har ikke noe valg.»

Slik åpner Ruben David Gonzales Gallegos bok «Hvitt på svart» - historien om livet han levde inntil han kom til Madrid. Her bor nå den cerebral parese-rammede forfatteren sammen med sin mor og sin halvsøster.

VEIEN TIL MADRID har vært lang, selv om det var her i Spania Rubens historie en gang startet. Her kjempet bestefaren hans, Ignacio Gallego, på kommunistenes side i den spanske borgerkrigen. Etter Francos seier reiste han i eksil til Paris, der han ble leder for det spanske kommunistpartiet. Mot slutten av 1960-åra sendte han datteren Aurora til Moskva for å ta utdanning og få «rett politisk oppdragelse». Der forelsket den 21-årige Aurora seg i en medstudent, og i september 1968 fødte hun tvillinger på sykehuset i Kreml. Den ene døde etter to dager. Den andre var Ruben, som ble født med cerebral parese.

I halvannet år bodde mor og barn på et spesialsykehus. Etter at Ruben en dag ble tatt fra moren for å gjennomgå omfattende undersøkelser, fikk hun en telefon om at sønnen var død. Det var løgn. Ruben levde, men var blitt sendt på barnehjem for funksjonshemmede.

Hvorfor han ble tatt fra henne?

- Det fantes ikke funksjonshemmede i Sovjet, og særlig ikke slike som ble født på verdens beste sykehus, elitesykehuset for partitoppene i Kreml, forklarer Gallego, der vi sitter i under Madrids sol, langt fra kommunistenes drøm om perfekte mennesker.

- Der fantes heller ikke hjemløse, hjelpeløse gamle eller kronisk syke. Sovjetunionen var menneskehetens avantgarde, og medisinen var så god at man helbredet alt. Det høres utrolig ut, men jeg har snakket med russere som virkelig trodde på dette.

MEN DE FANTES. Og de ble Rubens lekekamerater og venner i år framover, der han ble sendt fra det ene barnehjemmet til det andre.

«En av mine første barndomserindringer,» skriver han i boka, «er en hviskende samtale mellom voksne: - Hva er det du sier, at han er intelligent? Men han kan jo ikke gå? Siden den tid er ingenting forandret. Hele mitt liv har man snakket om mitt handikap som skulle det dreier seg om evnen til å utføre mekaniske handlinger: gå, spise, drikke, bruke toalettet.» Han har ikke kontakt med sine kamerater fra barnehjemmene.

- De er døde, nesten alle sammen, sier han. De som ikke kunne gå eller stelle seg selv, og heller ikke hadde slektninger, ble plassert på gamlehjem, der de seinest etter noen måneder døde av mangel på pleie. Ruben var heldig. Han lever.

- Jeg er ganske sikker på at direktørene ved alle barnehjemmene visste hvem jeg var. Det forelå spesialinstrukser om meg. Derfor ble jeg en vakker dag sendt

Kagge Forlag AS
Stortingsgaten 30
0161 Oslo
Tlf 23 11 82 80
Faks 23 11 82 82

www.hevneren.no
NY BOK OM HEVN
høsten 2005!

 [English](#)

til det fineste gamle hjemmet i hele Russland, i Novotsjerkassk. Der døde man ikke. Der var det varmt, der var det rullestoler, der var det mat. Inntil jeg kom dit, som 16-åring, var jeg sikker på at jeg ville lide samme skjebne som vennene mine. Men da begynte jeg å tro på at også jeg ville få et liv.

RUBENS NYE LIV HAR SIN BEGYNNELSE i storpolitikken. Da Gorbatsjov innførte sine reformer, gikk alt mer eller mindre i oppløsning, og ingen brød seg lenger med instruksene som gjaldt Gallego. Med hjelp fra en kvinne, som seinere ble hans første kone, flyttet han ut av gamle hjemmet og begynte å lete etter sine foreldre. En regissør hørte om ham og ville lage film om hans jakt på familien. Etter tre år møtte Gallego moren sin i Praha, der hun arbeidet som journalist for Radio Free Europe. Det var i 2001. I over 30 år hadde hun trodd at han var død.

- Jeg traff min mamma i Praha. Hun hadde selv tilbrakt flere år på barnehjem som liten, på grunn av sykdom i familien, og vi forsto hverandre som bare to institusjonsbarn kan. Langsomt slappet det forsvarsverket av som jeg hadde bygd opp gjennom mange år. Jeg hadde vært lik en spion i fremmed land, og absolutt ikke sånn som jeg er nå. Faktisk har jeg på disse tre åra også vokst, ti centimeter. Her inne sitter likevel den lille barnehjemsgutten fortsatt. For eksempel er jeg helt likegyldig til ananas og slike eksotiske varer i supermarkedet. Men poteter! Dem kan jeg ikke se meg mett på.

- Da min mor fikk se meg, sa hun: «Du reiser ikke tilbake til Russland. Du skal få lov til å dø her.» For jeg var døende. Vi reiste til Madrid, og takket være de spanske legene, lever jeg fortsatt.

Nå er Gallego spansk statsborger. Han sverget troskap til konge og grunnlov ved siden av en cola-automat i korridoren i tinghuset - rullestolen kom ikke inn i rettssalen. Han smiler ved tanken på seansen.

RUBEN MANØVRERER SEG GJENNOM Madrids gater. Rullestolen hans er høyteknologisk, med én styrepinne. Annet ville heller ikke gått, for Gallego kan bare bevege venstre pekefinger. Med én finger på tastaturet er også boka blitt til. Den er skrevet på russisk, og i fjor ble den hedret med Russlands høyeste litterære utmerkelse: Booker-prisen. Siden er den kommet ut i Spania, Frankrike, Italia og Tyskland, hvor den er møtt med overveldende kritikker. Boka er under oversettelse til stadig flere språk. I Norge har Kagge Forlag kjøpt rettighetene. Selv om Ruben Gallegos skjebne er enestående og barnehjemmene som han vokste opp på er russiske, er Rubens virkelighet nærmere enn vi liker å tenke på.

- En av de kritikkene jeg setter mest pris på, er skrevet av den franske litteraturkritikeren Michel Poniac, forteller Gallego.

- Han presenterte den i radioen og sa: «Hvis dere tror at denne boka ikke handler om Frankrike, tar dere feil!» Så skildret han sine opplevelser som barn med sykehus og som voksen med barnehjem.

Historien kunne like gjerne handle om Norge. Tingliggjøringen av dem som er annerledes og maktmisbruk overfor svake lar seg ikke stanse av nasjonsgrenser.